

Et brudstykke til historien om firmaet Brigader Statuette

Indledning

Et gammelt udklip fra SE og HØR er dukket frem af gemmerne. Det er noget mærket af tidens tand, men desværre ikke dateret. Af historier på bagsiden udledes det dog, at det stammer fra sommeren 1970.

Egentlig kommercielle fremstillere af tinsoldater i Danmark kan vist tælles på relativt få hænder. Carl Martin Andersen, som var manden bag firmaet Brigader Statuette, anslog at han fra 1946 til 1977 fremstillede i størrelsesordenen 1,2 mio. figurer.

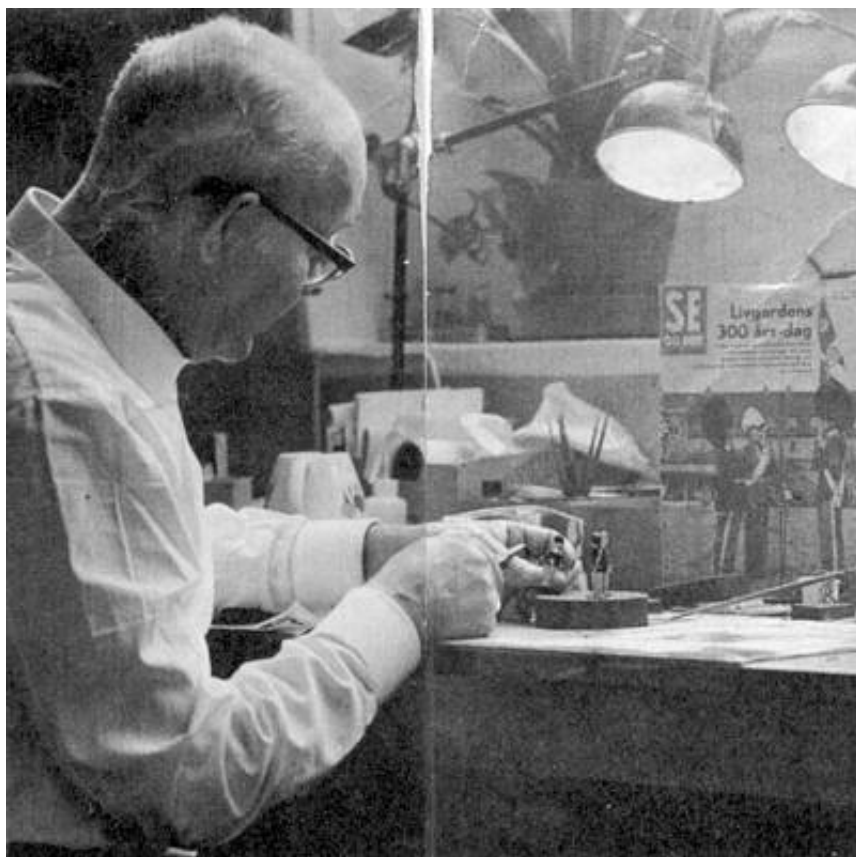
Brigader figurerne solgtes blandt andet fra de hedengangne københavnske legetøjsbutikker Børnenes Basar og Thorngreen. Ældre læsere husker - som jeg - givet stadig Thorngreens udhængsskab, der altid var fyldt med spændende eksempler på Andersens produktion. En saga blot i mere end en forstand.

Model & Hobby, som er *still going strong*, var også en "mine" for Brigader figurer. Her solgtes figurerne i løsdeler - hoveder, kroppe, arme, våben etc. - så man selv kunne fremstille netop de figurer, man havde brug for.

I 1970 lå afslutningen på historien dog endnu nogle år ude i fremtiden, så ordet gives videre til journalisten fra SE og HØR John Lindskog.

Forærede Kongen hele Vagtparaden

Tekst: John Lindskog Foto: Klaus Møller

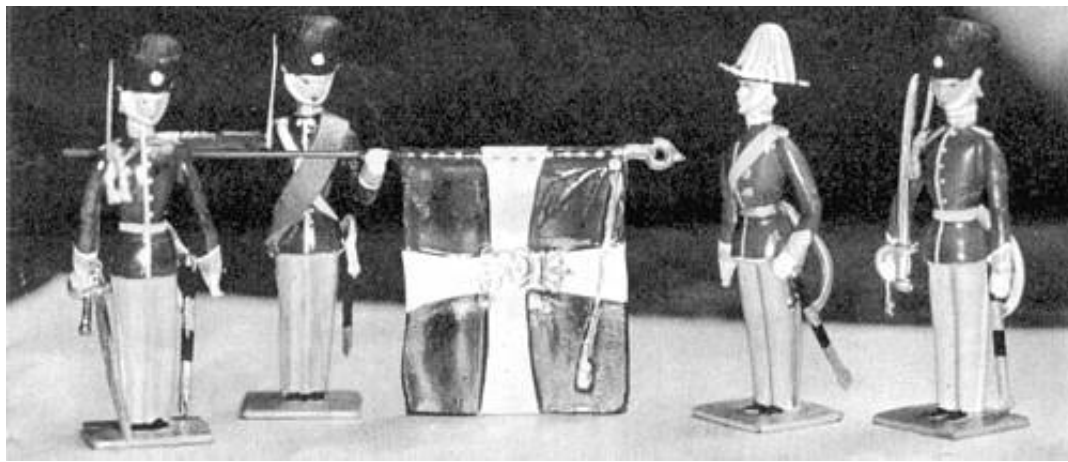
Ved hjælp af en SE og HØR-forside skaber C.M. Andersen en situation fra Livgardens 300-års jubilæum, hvor kongen overrækker den nye fane til oberst Freiesleben og daværende sergent, grev Preben Ahlefeldt-Laurvig, Tranekær.

Når C.M. Andersen kommer hjem fra dagens dont som maskinarbejder på B&W, sætter han sig straks til sit arbejdsbord i sin lejlighed i Amaliegade eller i sit lille værksted i Herluf Trollesgade.

Her arbejder han med noget andet, end på B&W: Tinsoldater, eller statuetter, som han foretrækker at kalde dem.

Eksperter regner C.M. Andersen for hørende blandt de otte bedste tinsoldat-magere i verden. Det har han mange kapaciteters ord for, bl.a. skuespilleren Douglas Fairbanks Jun., som har besøgt Andersen. Han har hjemme i Hollywood en af de største samlinger af tinsoldater i verden og er alene indehaver af 800 af Andersens figurer. Også vor store sanger, Lauritz Melchior, samler tinsoldater. Han har bl.a. en figur af sig selv i garderuniform.

C.M. Andersens soldater er bestemt ikke legetøj. De er fuldstændig naturtro kopier af virkelig uniformerede soldater. Alt er pinligt korrekt. Det er Andersen selv, der støber de massive figurer, og derefter fastlodder hoved, hue, tornyster, arme, sabel, gevær etc. Den mindst lige så vigtige bemaling af figurerne foretager fru Andersen. Der skal bestemt ikke rystes på hånden, når der skal males epauletter på 2 mm bredde. Selve figuren er kun 44 mm høj.

Kong Frederik i Livgardens uniform modtager fanen sammen med Livgardens chef.

Fru Andersen diskuterer en detalje ved en rytterfigur med sin mand.

En kopi af Den kongelige Livgardes vagtparade står på Amalienborg hos kongen, en foræring fra Andersen, der selv er gammel garder. Også den græske kronprins Paul kan glæde sig over en hel vagtparade.

Her slutter artiklen fra SE og HØR.

Afslutning

Carl Martin Andersens Brigader figurer er kort omtalt i ældre standardværker om tinfigurer, men bortset fra enkelte artikler i aviser og blade, findes der ikke meget om firmaet og den store produktion.

I en lille artikel i Berlingske Tidende 13. januar 1977 nævnes det, at Carl Martin Andersen nu, i en alder af 66 år, indstiller den egentlige produktion, for dog fortsat at dyrke figurerne som ren hobby.

Af artiklen fremgår endvidere, at Lauritz Melchior, der havde været en god kunde i mange år, i en alder af 80 besøgte Andersens hjem i Amaliegade 26, på 5. sal, hvor han formodent kr. 300 indkøbte en rytterfigur forestillende Kejser Wilhelm d. II. (Lauritz Melchior er født 20. marts 1890 og døde 18. marts 1973, så besøget må have fundet sted i 1970.)

Dansk-amerikaneren Bertel Bruun skrev i tidsskriftet *Toy Soldier Review*, *Autumn 1990*, artiklen *Brigader Statuette of Denmark*. Heri nævnes blandt andet, at Carl Martin Andersen døde 17. januar 1980, efter at være kommet svært til skade ved en bilulykke i 1979. Yderligere kan det tilføjes, at Douglas Fairbanks Jun. samling blev bortauktioneret i 1977 af Auktionshuset Phillips i London - en auktion der for alvor gjorde det at samle på gamle tinsoldater, om ikke "respektabelt", så dog almindelig anerkendt.

I Danmark har samlere af "finere" figurer ofte rynket på næsen af den lidt naive stil, som prægede Brigader figurerne, og afvist figurerne som rent legetøj.

I dag kan man være heldig at finde Brigader figurer til salg på auktioner og/eller legetøjsmarkeder. Figurerne er ikke altid i bedste tilstand, enten fordi det forholdsvis bløde metal, figurerne er lavet af, let angribes af tinpest eller på grund af afskallet maling, hvis der har været leget for meget med figurerne.

Per Finsted

Efterskrift

De følgende billeder af Brigader figurer er uddrag af en plakat, som jeg købte på Loppetorvet på Israels Plads en gang i 1980'erne. En af de handlende havde dem i massevis og da den er ganske flot i sig selv, så undlod jeg ikke at købe et eksemplar.

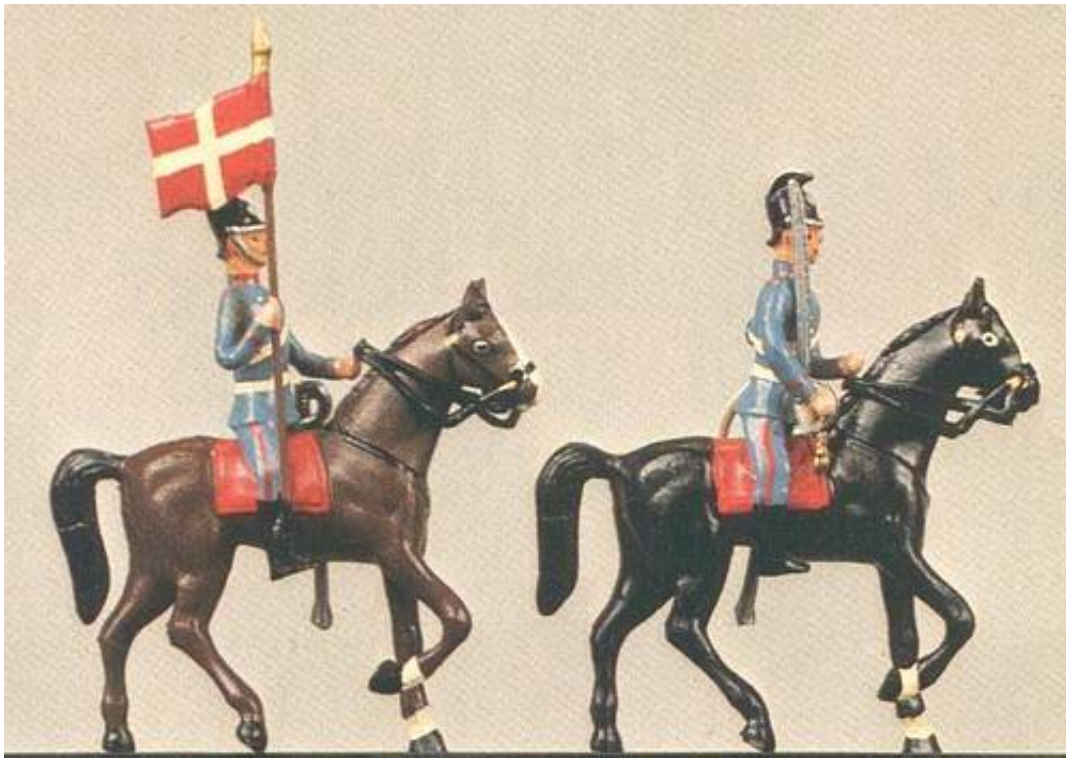
Brigader Statuette: Den kongelige Livgarde.

Brigader Statuette: Gardehusarregimentet.

Brigader Statuette: Den kongelige Livgarde.

Brigader Statuette: Danske dragoner.

Brigader Statuette: Infanteriofficerer.

Brigader Statuette: Et CBU "Føl" og en politibetjent med stålhelm og maskinpistol.

Føllet hører mig bekendt ikke til standardserien og er givet et eksempel på en af de specialproduktioner, som Carl Martin Andersen fremstillede gennem årene - på bestilling eller efter eget valg.